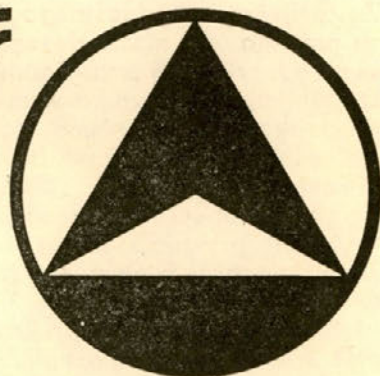


kladivar

glasilo proizvajalne OZD KLADIVAR Žiri



Letnik 13

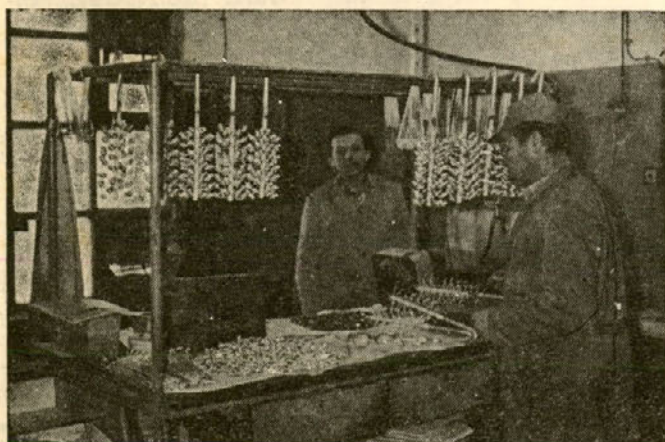
Številka 1

Žiri, marec 1983

PLAN IN DOSEŽKI — PROIZVODNJA — PRODAJA

Krepko smo že zakoračili v novo leto, še vedno pa je prav, da se vrnemo nazaj, še enkrat pogledamo in pretehtamo rezultate ter dosežke, da se ne bodo pojavljale stare napake in da bomo pozitivna spoznanja uporabljali tudi v prihodnje.

Yokrat želimo prikazati oceno dela v preteklem letu in plan za leto 83 v proizvodnji in prodaji, ki sta najpomembnejša člena naše dejavnosti.



Proizvodno planski sektor — repromaterial bolje izkoristiti

V preteklem letu je bil količinski plan oz. vrednostni plan proizvodnje po stalnih planskih cenah dosežen dokaj dobro. Planirali smo 154.761.114,— din, dosegli pa 161.641.127,— din, t.j. 104,4%. Sredstva za repromaterial smo planirali v višini 61.836.897,— din, porabili pa 62.687.000,— din, t.j. 101,3%. Tu je treba upoštevati, da smo že pri planiranju sredstev za repromaterial upoštevali veliko rezervo, še posebno v planskih cenah, zato imamo tu še veliko rezerve, ki bi jih morali v letošnjem letu bolj izrabiti. To pa pomeni, da bomo morali bolj paziti na material, kvaliteto in izrabo delovnega časa. Sredstva za tuje proizvodne usluge smo planirali v višini 14.500.414,— din, porabili pa 11.448.000,— din. Ta poraba je predvsem odvisna od zasedenosti kapacitet in tudi iz-

delkov, za katere imamo doma dovolj prostih proizvodnih kapacitet.

Po posameznih programih smo plan dosegli:

- elektromagneti 119,6%
- hidravlični elementi 84,1%
- hidravlični agregati 112,9%
- mazalniki in pnevmo komponente — večji izpad
- strežne naprave 75%
- pnevm sistemi — plan presežen za 100% cca
- ostali programi so bili izvršeni v planiranih mejah

Podčrtati je treba predvsem programe, pri katerih je bil plan presežen, kar ima tudi nekatere dobre strani. Pri elektromagnetih kaže doseg plana pripisati dejstvu, da smo bili dobro založeni z materialom ter da ta program že tudi dokaj dobro tehnološko obvladamo.

V letošnjem letu pričakujemo dobro doseganje planiranih nalog. Vsekakor bo največja težava še vedno pri nabavi repromateriala, tako v kvaliteti kot tudi v rokih.

Posebno pozornost bo treba posvetiti še:

- planiranju, kjer moramo preiti na izračun kapacitet in planiranje proizvodnje preko računalnika
- čim boljsemu izkoriščanju strojev oz. delovnega časa
- zmanjšanju izmeta in popravil ter dodelav
- doseganju rokov
- znižanju stroškov oz. prekoračitvi normativov

Proizvodno-finančni sektor — problem je doseganje dogovorjenih rokov

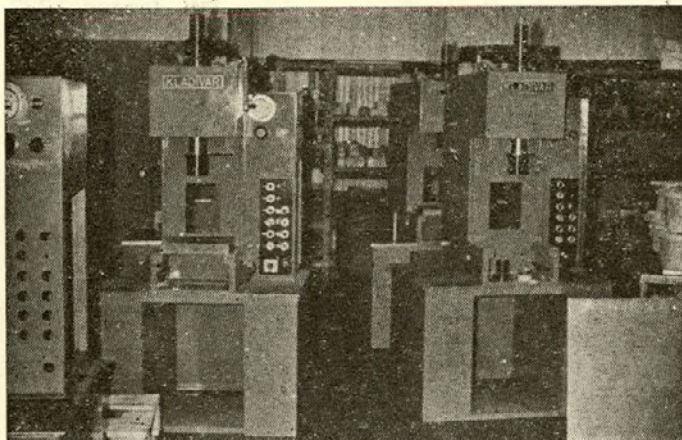
Plan celotnega prihodka za leto 1983 znaša 260.463.945,— din, kar pomeni za 20% večjo vrednost, kot smo jo realizirali v preteklem letu.

Če pogledamo preteklo poslovno leto z vseh vidikov lahko rečemo, da smo zastavljene naloge v glavnem plansko dosegli, čeprav istočasno vemo, da bi bili lahko boljši. Stanje po posameznih področjih oz. programih je bilo v preteklem letu približno takole:

1. Elementi za hidravliko

Zastavljenega vrednostnega in količinskega plana za preteklo leto nismo dosegli. Velik izpad je predvsem odsev precej zmanjšanih naročil iz TZ Litostroj. Drugih kupcev v tako kratkem času, kljub povečanim prodajnim akcijam nismo mogli pridobiti. Rezultat vloženih sredstev in časa bo viden šele v letu 1983 in kasneje.

Večjih reklamacij (če zanemarimo TZ Litostroj, ki je zaradi naše slabe kvalitete uvedel posebno vhodno kontrolo vsakega elementa izdelanega pri nas) na tem programu nismo imeli. Največ posegov servisa je bilo pri nekaterih vrstah krmilnih ventilov, pri vseh ostalih pa so bile v glavnem reklamacije zaradi slabe izdelave ali pomanjkljivosti pri embalaranju oz. označevanju.



2. Hidravlični agregati

Program, ki je v preteklem letu precej porastel in ki nam prinaša največji **dohodek**. Še vedno smo imeli preveč naročil samo po en kos.

3. Mazalniki

Pri tem programu smo se srečevali z istim problemom kot pri sistemih. Zaradi izpada TZ Litostroj, kljub novim manjšim kupcem, nismo v celoti izpolnili zastavljenih ciljev.

4. Preoblikovalni stroji

Zastavljen vrednostni plan smo dosegli, ne pa tudi količinski. Na zalogi imamo precej predvsem 4-t stiskalnic, medtem ko smo 10-t kljub razmeroma veliki proizvedeni količini skoraj v celoti prodali.

5. Avtomatizacija strege

V tem letu bomo prav tem programu posvetili več pozornosti. Plane smo tu vrednostno dosegli, ne gre pa nam to področje najboljše od rok. Težave se pojavljajo predvsem pri cenah, dobavnih rokih in plas-majih.

6. Elektromagneti

Plan smo v celoti izpolnili, in nismo imeli problemov z naročili.

7. Pnevmatika – izvoz

Količinski obseg izvoza na pnevmatiki nam že drugo leto zapovrstjo nazaduje. Krivdo za to moramo iskati tako pri nas samih kot pri inozemskem partnerju. Kljub temu, da bi izvoz pnevmatike morali povečati, bi morali povečati tudi izvoz ostalih programov, predvsem hidravlike.

8. Problematika likvidnosti

Tako kot že več let nazaj smo se tudi v preteklem letu srečevali s problematiko pomanjkanja likvidnih sredstev, ki je še najbolj pereč vsak mesec ob izplačilu OD. Te težave smo premagali v glavnem s kratkoročnimi posojili in deloma s predplačili kupcev.

9. Problematika ekonomske propagande

V preteklem letu smo izdelali dva kataloga in sicer Hidravlika 5 v 1000 izvodih – slovenska izdaja ter Hidravlika 6 v 1000 izvodih v angleščini in nemščini. Pripravili smo tudi gradivo za izdajo prospektnih listov za elektromagnete in strežne naprave. V letu 1982 smo razstavljali na 4. sejmi: Beograd 82 – sejem tehnike, Zagreb – BIAM 82, sejem elektronike Ljubljana in sejem tehnike v Skopju. Stroški so bili sicer precejšnji, vendar si ne moremo predstavljati povečanja prodaje brez vlaganj v propagando. Glede na opisano stanje, ki je vladalo v letu 1982, naj bi glavne usmeritve in področja delovanja v letošnjem letu bila usmerjena k naslednjim ciljem:

1. **Doseči oz. preseči zastavljene plane po posameznih programih**, predvsem pri elektromagnetih in hidravlično pogonskih agregatih, kjer smo planirali 53% oz. 21% več kot smo realizirali v preteklem letu.

2. **Doseči čimvečjo akumulativnost proizvodov**, kar bo mogoče doseči predvsem z zmanjševanjem stroškov po enoti, večjim serijami, pa tudi s povečanjem prodajnih cen.

3. **Doseganje dogovorjenih dobavnih rokov je problem**, ki se mu moramo postopoma postaviti ob rob. Posebno pereče bo to vprašanje v primeru, če bomo imeli kupce izven domačih meja, kjer je stalno prisotna močna konkurenca.

4. **Povečati izvoz** predvsem pri tistih artiklih in programih, ki so izvozno sposobni.

5. Poskušati pokriti vse programe z ustreznim prospektnim materialom.

Po poročilih vodji PPS in PFS je povzetke pripravil

K. C.

PLAN DO LETA 2000

V prejšnji številki našega glasila smo se seznanili o načinu in poteku izdelave dolgoročnega plana DO Kladivar. Iz prispevka je razvidno, da bo potrebno dolgoročno usmeritev oceniti s tržnega, razvojnega, kadrovskega in finančnega vidika.

Namen tega prispevka je podati neka izhodišča za oblikovanje naše dolgoročne raziskovalne, razvojne in programske zasnove. Programsko lahko dejavnost naše DO opredelimo na:

1. proizvodnjo elektromagnetov
 2. proizvodnjo hidravličnih komponent in sistemov
 3. proizvodnjo pnevmatskih komponent in sistemov
 4. proizvodnjo obdelovalnih in ostalih strojev
 5. proizvodnjo mazalnih sistemov
 6. proizvodnja komponent in sistemov za avtomatizacijo strege
 7. ostali proizvodni programi
- Za bodoče bodo verjetno ti programi še vedno pred-

stavljali osnovo naše aktivnosti, čeprav bo med njimi prišlo do strukturnih sprememb.

Z razvojnega stališča je realna sledeča varianta:

1. Proizvodnja fluidne tehnike, ki bi jo sestavljala:

- a) proizvodnja elektromagnetov
- b) proizvodnja industrijske hidravlike
- c) proizvodnja mobilne hidravlike
- d) proizvodnja posebne hidravlike
- e) proizvodnja namenske hidravlike
- f) proizvodnja pnevmatike

Pri vsaki skupini je seveda mišljena proizvodnja komponent in sistemov. Če združimo potrebne razvojne in raziskovalne aktivnosti, potem bi po skupinah lahko predvideli sledeče:

a) Elektromagneti

Obstoječa vrsta je izvedbeno zadovoljiva, potrebne pa so tehnološke raziskave glede substitutov materiala. Pričakujemo lahko tudi nadaljnje raziskave in razvoj proporcionalnih elektromagnetov.

Glede na svetovne trende pa bodo potrebne raziskave elektromagnetov malih moči, kakor tudi raziskave za priključitev na izmenično napetost. Dokončno bo razviti elektromagnete v S-izvedbi.

Analize kažejo, da poraba elektromagnetov v svetu in pri nas narašča. Zato bo verjetno optimalno v bodoče koncipirati tehnološko ločeno proizvodnjo v obstoječih obratih ali pa v dislociranem obratu.

b) Proizvodnja industrijske hidravlike

Ocenjujemo, da je razvoj regulacijsko krmilnih komponent v I. fazi zaključen z izjemo manjših razvojnih del.

V bodoče bodo potrebne raziskave in razvoj proporcionalne tehnike, skupno z ustreznim razvojem pri elektromagnetih.

Potrebno bo ustrezno razviti novo družino krmilnikov poti, kakor tudi razvoj tehnologije celotne družine komponent. V raziskovalno dejavnost moramo vključiti energijske komponente, to je razvoj ustreznih črpalk.

Predvidoma bi morali čimprej izvesti investicijo na tem področju (podaljšek hale), dolgoročno gledano pa bi se posamezne družine komponent lahko proizvajale v dislociranih obratih.

c) Proizvodnja mobilne hidravlike

Kljub temu, da za potrebe TZL že nekaj časa proizvajamo posamezne komponente, ne moremo na tej osnovi razvijati nadaljnji program.

Po srednjeročnem programu bi morali že prijaviti razvojno inovacijski projekt „MOBILNA HIDRAVLIKA“. Razlog kasnitve je v spremembi predpisov in zamude pri realizaciji RIP NAS.

Poleg že delno razvitega ročnega proporcionalnega ventila bodo potrebne raziskave na ostalih regulacijskih ter energijskih komponentah.

Predvidoma bi ta proizvodnja bila v Žireh na osnovi investicije, ki bi sledila RIP.

d) Proizvodnja posebne hidravlike

K tej proizvodnji bi prištevali sledeče:

- izmenična hidravlika
- emulzijska hidravlika
- učni pripomočki

Raziskovalno delo ustrezno poteka na projektu izmenična hidravlika, kjer lahko že v letu 1984 pričakujemo prijavo razvojno-inovacijskega projekta za prenos dosežkov v prakso.

Na raziskavah in razvoju emulzijske hidravlike bi pričeli z delom v kasnejšem obdobju. Izjemoma bi

lahko, v odvisnosti od porabnikov, pričeli predhodno na razvoju in raziskavah rudarske hidravlike.

Na razvoju učnih pripomočkov za hidravliko se predvideva revitalizacija programov, na katerih smo že delali.

e) Proizvodnja namenske hidravlike

Razvojno raziskovalno dejavnost je pogojena z konkretnimi družbenimi cilji na področju SLO in DS.

f) Proizvodnja pnevmatike

Ta proizvodnja sloni na kooperacijski pogodbi s firmo FESTO. Predvideva pa se glede na širitev asortimana potrebno raziskovalno in razvojno delo na tehnološkem področju.

2. Proizvodnja obdelovalnih in ostalih strojev

Razvojno raziskovalno delo se bo nadaljevalo na področju preoblikovalnih strojev. Predvideva se razvoj namenskih preoblikovalnih strojev po različnih tehnoloških zahtevah.

Raziskati bo potrebno tudi proizvodnjo ostalih strojev in določiti smeri nadaljnega razvoja.

Čeprav je zaenkrat predvidena proizvodnja v obstoječih obratih, bi jo bilo potencialno možno prenesti v dislocirane obrate.

3. Proizvodnja mazalnih sistemov

Osvojena je proizvodnja sistemov za mazanje z mastjo. Potrebno bo intenzivirati razvojno raziskovalno delo na sistemih za mazanje z oljem.

To delo bo obsegalo predvsem zasnovo družine hidravličnih agregatov za mazanje, vključno z razvojem potrebnih regulacijskih komponent, nadalje razvoj družine progresivnih, dinamičnih in statičnih razdedilnikov ter ustrezne elektronske opreme. Po planu bi sledila prijava razvojno inovacijskega projekta.

To proizvodnjo smo že predvidevali za dislocirani obrat v Lenartu. V kolikor ne bo moglo priti do realizacije konkretnega obrata, se lahko predvideva obrat v drugem kraju.

4. Proizvodnja elementov za avtomatizacijo strege

To veliko področje sedaj delimo v sledeče skupine:

- a) vibracijski dodajalniki za TME
- b) vibracijski transporterji za GM
- c) tehtalne naprave
- d) števne naprave
- e) avtomatski vijačniki
- f) strežne naprave

Skupino lahko ocenimo, da so raziskovalna dela in naloge do sedaj skoraj v celoti opravljena in trenutno realiziramo razvojno-inovacijski projekt „Naprave za avtomatizacijo strege“. Seveda bo s tem opravljena šele prva faza razvojnih raziskav in bi v nadaljevanju nakazali potrebne nadaljnje raziskave in razvoj.

a) Vibracijski dodajalniki za TME

Potrebne bodo še nadaljnje tehnološke raziskave pri prehodu na lite osnove in skode. Nadalje so potrebne raziskave zaščite glede na ekološke zahteve. Ravno tako se predvideva razvoj in raziskave novih pogonov ter posodabljanje regulacij.

b) Vibracijski transporterji za GM

V principu lahko predvidevamo iste raziskave kot so našteje v prejšnjem poglavju, s tem, da bo potrebno razviti novo družino stresalnikov. Ustrezno k temu bo potrebno izvršiti ustrezne trajnostne preizkuse in ateste.

c in d) Tehtalne in števne naprave

Potrebno bo raziskati in spremljati razvoj aplikacij sodobnih elektronskih dosežkov na tem področju.

Razviti bo potrebno tipske sisteme, ki bi jih lahko vključevali v procesnih tehnologijah.

e) Avtomatski vijačniki

Potrebne bodo nadaljnje raziskave na aplikacijah energijskih komponent, kakor na zasnovi nove, sodobnejše izvedbe, tako tudi na unifikaciji posameznih sestavov. Koncipirati bo treba družino vijačnikov, ki bi pokrila celotno področje vijakov.

f) Strežne naprave

V bodoče bo potrebno intenzivirati raziskave in razvoj. Dokončno bo treba razviti manipulatorsko izvedbo in z pričakovanim razvojem hidravličnih komponent preiti na koncipiranje družine robotov. Ustrezno k temu bo potrebno razviti in aplicirati elektronsko opremo. Natančneje bo treba definirati tudi potrebno ostalo razvojno raziskovalno dejavnost, ki bo potrebna pri proizvodnji robotov.

Skladno s tem bo treba intenzivirati raziskovalno delo in pripraviti razvojno inovacijski projekt „Robotika“.

Čeprav bi se lahko nekatere skupine elementov za avtomatizacijo strege proizvajale v dislociranih obratih, se pričakuje, da bi po končanih inovacijskih projektih sledila investicija v Žireh.

5. Ostali proizvodni programi

V bistvu se privedeva postopna opustitev dosedanjih

ostalnih proizvodnih programov, kot so indikatorji, zatiči itd.

Predložena razvojna aktivnost bo tvorila osnovni program Kladivarja in nam sigurno zagotavlja eksisten-co do leta 2000. Pogojena je edino z zagotovitvijo dovolj strokovnega kadra, ki ga pa nam že primanjkuje.

Če pa upoštevamo, da bo potrebno tudi pripraviti raziskovalne in razvojne aktivnosti za naše znanjce, kakor tudi če primerjamo usmeritev teh aktivnosti v ZDA in Japonski, sledi, da bi bilo smotrno izvesti raziskave na:

- proizvodnja energije
- proizvodnja hrane

Rezultati teh raziskav bi nam pokazali možnost aplikacije obstoječih proizvodnih programov na teh področjih, kakor tudi potrebo po izvirnem raziskovalnem in razvojnem delu.

ZAKLJUČEK

Kot je bilo že uvodoma rečeno, so v predloženem gradivu podana izhodišča, ki bi služila pri sestavi plana razvojnih in raziskovalnih aktivnosti do leta 2000. Želja je, da bi vsi zaposleni v DO KLADIVAR razmislili o predloženih aktivnostih in podali svoje pripombe in dopolnila.

Anton Beovič

ŽELIMO VEČ PRODATI NA TUJE TRGE

V mesecu decembru sta naša delavca Andrejka Luznar in Janez Zupančič obiskala firmo Bignozzi, ki ima sedež v italijanskem Bognonu. Iz zapisnika, ki je bil sestavljen o obisku, vam posredujemo naslednjo informacijo:

V firmi Bignozzi proizvajajo počasi tekoče radialne motorje in visokotlačne cilindre za aksialne batne črpalke. V zadnjem času izdelujejo tudi hidravlične stiskalnice od 100 t dalje. V tem programu bi lahko uporabili tudi nekaj naših proizvodov, in sicer: krmilnik tlaka RT 20, PRV z antikavitacijskim členom, komplete vložkov za hidravlične stiskalnice, MKP za hidravlične stiskalnice, zaviralne ventile za vitle (sedaj vgrajujejo proizvode Centrol – Modena), krmilne oz. proporcionalne ventile za črpalko s spremenljivim pretokom. Te črpalke trenutno še ne izdelujejo, toda če bi jih začeli proizvajati, bi jim lahko do-

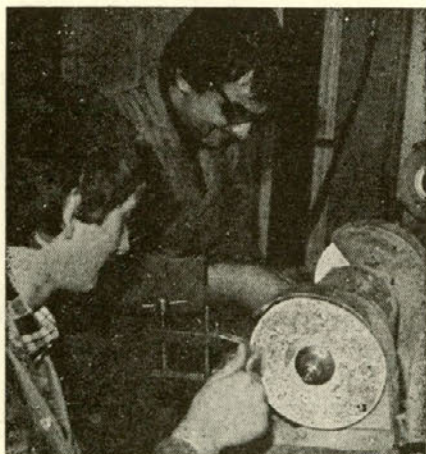
bavljali krmiljenje.

V razgovoru so predstavniki firme Bignozzi opozorili, da so manjši potrošniki. Možnost plasmaja nekaj tisoč kosov letno je le za zaviralne ventile in krmila za črpalko.

Ta firma se v zadnjih letih zavzema za razširitev prodajne mreže. Trenutno ima šest predstavništev, ki so locirani v severni in južni Ameriki ter v Evropi. V Tajvanu imajo tudi manjši proizvodni obrat. V svojo prodajno mrežo so pripravljene uvrstiti tudi naše proizvode, toda le pod pogojem, da jim bomo za opravljene storitve, priznali 30% rabata. V primeru, da se bomo odločili za sodelovanje, jim moramo poslati kataloge in cenike v tujem jeziku.

Povzetek pripravil C. K.

POROČILO O POŠKODBAH PRI DELU ZA LETO 1982



Osnovna dolžnost vseh članov DO je med drugim tudi po svojih možnostih preprečevati poškodbe na delovnih mestih.

Koliko smo bili uspešni, pa nam govorijo naslednji podatki:

Nesreče pri delu po letih:	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981	1982
Število poškodb:	12	4	13	20	22	25	19	26
Od tega na poti v službo	1	2	2	1	3	3	2	3
Povprečno št. zaposlenih	113	118	141	172	194	212	226	251
Število poškodb na 100 zaposlenih %	10,6	3,4	9,2	11,6	11,3	11,8	8,4	10,3

Kot je razvidno iz gornjih podatkov, smo v lanskem letu beležili povprečno 10 poškodb na 100 zaposlenih in izgubili 351 učinkovitih delovnih dni.

Poškodba po delih telesa:

Najbolj ogrožen del telesa so roke in oči, saj je 80% vseh poškodb. Te poškodbe so predvsem posledica neuporabljanja osebnih varnostnih sredstev. Ko analiziramo potek poškodb po urah, ponovno opazimo, da so se le-te najpogosteje dogajale v peti delovni uri. Ostale poškodbe pa so dokaj enakomerno porazdeljene na ostale ure dela. Precej zanimiv je tudi podatek o starostni strukturi poškodovancev. **Ugotavljam, da je največ poškodb pri mladih delavcih do 25 let in sicer v letu 1982 kar 17 do 26 skupaj.**

Poškodbam pri teh delavcih je največkrat botrovalo neupoštevanje ali ignoriranje opozoril nadrejenih, mnogokrat pa žal tudi vzgled starejših, ki ne delu-

jejo v smislu varnostnih predpisov.

Res je, da število nesreč ni veliko in da so vse lažje narave, toda nam je dobrodošel vsak dan, saj vemo, da nam izostanki zaradi poškodb prinašajo precejšnje ekonomske in osebne izgube. V cilju, da še zmanjšamo te številke, je v letošnjem letu predviden ponoven tečaj o varstvu pri delu za vse vodje, vodilne in vodstvene delavce. Ta tečaj in nato izpit bo izveden od strokovne, zato pooblaščenice organizacije. Prav ti, ki dela vodijo in nadzirajo, naj bi poskrbeli, da so tudi vsi njihovi delavci deležni tega poduka.

Na sejah samoupravnih organov in DPO bi morali pogosteje razpravljati o izgubljenih vzrokih zaradi nesreč ali bolezni, saj vemo, da so v zvezi s tem povezana tudi ogromna finančna sredstva, katera moramo prej ustvariti s svojih delom.

Andrej Starman

KOLEKTIVNO NEZGODNO ZAVAROVANJE

Zaradi večjih neznank, ki se pojavljajo okoli prijav, vam posredujem naslednja pojasnila:

Vsi člani DO Kladivar smo nezgodno zavarovani od leta 1980. Premija, ki jo plačujemo ob izplačilu mesečnega OD, je minimalna. Zavarovanje velja za vse nezgode v službi in izven nje. Za nezgodo se šteje vsak nenaden od zavarovančeve volje neodvisen dogodek, ki deluje v glavne od zunaj in naglo na zavarovančevo telo ter ima za posledico njegovo smrt, popolno ali delno invalidnost, prehodno nesposobnost za delo ali okvaro zdravja, ki zahteva zdravniško pomoč.

Prijava zavarovalnega primera:

Zavarovanec, ki je poškodovan zaradi nezgode, je dolžan:

a) da gre po možnosti takoj k zdravniku oziroma, da pokliče zdravnika zaradi pregleda in nudenja prve

pomoči, da nemudoma ukrene vse potrebno za zdravljenje ter da se glede načina zdravljenja ravna po zdravniških navodilih,

b) da javi v oddelek vzdrževanja in varstva pri delu podatke o nesreči zaradi prijave na Zavarovalno skupnost. Zavarovalna skupnost izplača zavarovalno vsoto v 14 dneh, ko je prejela dokaze o obstoju in višini svoje obveznosti.

Zavarovalnica plačuje dnevno odškodnino od dneva, ko se je začelo zdravljenje pri zdravniku do zadnjega dne trajanja predhodne nesposobnosti za delo oziroma do smrti ali do ugoovitve invalidnosti. Dnevna odškodnina se izplača največ za 200 dni predhodne nesposobnosti za delo.

Za ostale nejasnosti se lahko oglasite v oddelku vzdrževanja in varstva pri delu.

Andrej Starman

O DELU DISCIPLINSKE KOMISIJE

V prejšnji številki našega glasila sem opisal formiranje in nekaj glavnih nalog disciplinske komisije, ki jih določata zakon o medsebojnih delovnih razmerjih in zakon o združenem delu. Naloge disciplinske komisije pa so bolj precizirane z našim pravilnikom o delovnih razmerjih, ki smo ga sprejeli na zboru delavcev v letu 1978.

Urednik našega glasila mi je zastavil nekaj vprašanj glede discipline v DO.

Kateri prekrški se najpogosteje pojavljajo v DO?

Če bi prekrške, ki se najpogosteje pojavljajo, razvrstil po zaporedju, je na prvem mestu še vedno alkohol (vprašane alkohola v DO, izostanki z dela zaradi vinjenosti, bolniški staleži zaradi iste nadlo-

ge, opijanje na delovnem mestu).

Na drugem mestu so neopravičeni izostanki z dela, katerim botruje zopet alkohol. Nadalje sledi odtujevanje družbene lastnine (manjše kraje in prisvajanje raznih predmetov manjše vrednosti).

Pogostejši prekrški so še: izhodi brez dovolilnic, premajhna delovna uspešnost, delo v bolniškem staležu itd.

Kaj disciplinska komisija upošteva pri posameznih prekrških?

Disciplinska komisija že v preizkovalnem postopku zbere podatke o kršitvi. Okoliščine, če so vplivale na kršitev, ponavljanje kršitve, nekaznovanost, vpliv socialnih razmer itd. Na preizkovalnem postopku so

prisotni tudi predsedniki DPO (ZK, ZS, MO), tako da primer poskušamo globalno razčleniti. S tem dobimo olajševalne in oteževalne okolnosti in se disciplinska komisija lažje odloči o ukrepu.

Kako prekrške zmanjšati in kako jih odpraviti?

Priznati moramo, da je prekrškov precej manj kot izpred dveh let. To velja predvsem za alkohol in neopravičeno izostajanje od dela.

Pred poldrugim letom smo se na zboru delavcev zavzeli za večjo disciplino in boljše delo in imamo kar lepe uspehe. Čeprav nisem kak poznavalec razmer v delovnih organizacijah v kraju, bi upal trditi,

da smo tudi po disciplini ena izmed boljših DO.

Pregovor pravi, da je problemov toliko, kolikor jih človek ali družba vidi. S tem želim povedati, da se pa pri vseh težavah, ki jih imamo, ne bi smeli spuščati v pikolovstvo in se za vsak še tako majhen prekršek pravdati, saj bi s tem ustvarili nezaupanje in slabo delovno klimo.

Čeprav smo tudi pri disciplini dosegli določen napredek, se s tem ne smemo zadovoljiti.

Leto 1983 je pred nami. Potrudimo se vsi, da bo delovno in uspešno.

Jože Frelih

POLITIKA STANOVANJSKE IZGRADNJE TER POGOJI KREDITIRANJA GRADITVE STANOVANJ V LETU 1983 IN NASLEDNJIH LETIH

Spričo zaostrenih pogojev gospodarjenja, ki terjajo izvajanje posameznih nepriljubljenih ukrepov, omejevanja skupne in splošne porabe, določil dogovora o uresničevanju družbene usmeritve razporejanja dohodka v letu 1983, bodo tudi pogoji pridobivanja stanovanjskih kreditov v letu 1983 strožji. Namen tega sestavka je v tem, da se informiramo prav o pogojih in možnostih kreditiranja stanovanjske izgradnje v naslednjem obdobju.

Najprej nekaj o gospodarjenju s sredstvi, ki so na razpolago za namene kreditiranja stanovanjske gradnje.

Sredstva, ki se po določenem ključu in višini izločajo in naberejo na skladu skupne porabe – stanovanjski del, dolgoročno (za 15 let) vežemo pri Ljubljanski banki po principu vezave sredstev organizacije.

S takim načinom vezave sredstev si pridobimo pravico do bančnega kredita za stanovanjska posojila, katera komisija za družbeni standard po izteku „čakalne dobe“ razdeli med prosilce.

Tak način poslovanja s stanovanjskim dinarjem smo vpeljali pred nekaj leti, ko smo ugotovili, da samo naša sredstva, ki se naberejo le v okviru DO, ne zadoščajo za zadovoljevanje stanovanjskih potreb delavcev, če niso „oplojena“ oziroma povečana tudi z bančnimi sredstvi.

Ko je bil vpeljan naveden sistem, je komisija za družbeni standard že lahko odobrvala nekaj višje stanovanjske kredite, ki graditelju omogočajo hitrejšo rešitev stanovanjskega problema.

Kot je bilo že omenjeno, sredstva vežemo za predpisano čakalno dobo, po preteku čakalne dobe pa banka poveča vezana sredstva z odstotkom, ki je odvisen od dolžine čakalne dobe – trenutno je to 140% za sredstva, ki jih vežemo npr. za 15 let, koristimo pa jih po preteku dveh let.

Poudariti moram, da se pogoji vezave sredstev, kot so odstotek odobrenega bančnega kredita po preteku čakalne dobe, kakor tudi dolžine čakalne dobe pri banki zelo hitro menjajo. Tako smo npr. pred cca dvema leti dobili na višino vezanih sredstev 200 oziroma 180% bančnega kredita za stanovanjske kredite, čakalna doba pa je znašala eno leto.

Pri zadnji vezavi sredstev v decembru 1982 smo sklenili z banko pogodbo o vezavi sredstev za čakalno dobo 13 mesecev (po pravilniku najkrajša čakalna doba), po preteku le-te pa dobimo le 140% bančnega kredita. Za ilustracijo naj navedem, da pa je bila že z 1. 1. 1983 najkrajša čakalna doba podaljšana na 2 leti. Torej se tudi na stanovanjskem po-

dročju srečujemo z dolgoročnimi stabilizacijskimi ukrepi in povečanim varčevanjem, zlasti pa z omejevanjem fondov za kreditiranje stanovanjske izgradnje.

Kot sem že navedel, smo zadnjo pogodbo o vezavi sredstev sklenili decembra 1982 s čakalno dobo 13 mesecev. Torej se bo ta pogodba, po kateri si pridobimo cca 330 starih milijonov din sredstev za stanovanjske kredite, sprostita januarja 1984.

Z navedenim dejstvom bodo morali graditelji – prosilci za kredit računati in svoje aktivnosti primerno planirati. Komisija za družbeni standard bo ravno tako izvedla razpis za razdelitev stanovanjskih kreditov za leto 1983, vendar s tem, da bodo prosilci vedeli, da se bodo ti odobreni krediti lahko koristili šele februarja 1984.

In še nekaj o namenskem varčevanju občanov – prosilcev za stanovanjsko posojilo.

Glede na sprejeto novo zakonodajo na stanovanjskem področju, kakor tudi na bančne ukrepe, si stanovanjskega kredita ne bo mogel pridobiti občan, ki namensko ne varčuje in kateremu pogodba o namenskem varčevanju oziroma doba namenskega varčevanja ob sprostitvi sredstev delovne organizacije še ni potekla. Celotna sedanja zakonodaja na stanovanjskem področju zahteva, da vsak tudi sam namensko varčuje, sredstva, privačevana z namenskim varčevanjem in kreditom banke na privarčevano vsoto, pa občan – prosilec za stanovanjsko posojilo uveljavlja kot lastno udeležbo.

Omeniti moram tudi naš nov pravilnik o reševanju stanovanjskih problemov delavcev, ki sicer še ni sprejet, vendar tudi ta vključuje namensko varčevanje delavcev kot pogoj za pridobitev stanovanjskega kredita.

Novost pravilnika je v tem, da delavec, ki sklene z banko pogodbo o namenskem varčevanju, pridobi po preteku namenskega varčevanja pravico do stanovanjskega posojila v DO v višini, ki je odvisna od dolžine namenskega varčevanja, višine privarčevanih sredstev ter namena porabe posojila (nakup stanovanja, novogradnja, adaptacija). Način določanja stanovanjskega kredita po tem načinu določa pravilnik.

Za konec še informacija o cenah stanovanj, ki bodo na razpolago po izgradnji novega bloka v Žireh. Računa se, da bo cena 40.000,- din po kvadratnem metru stanovanjske površine – prognoza za leto 1983. I

Bogdan Eržnožnik

NAJVAŽNEJŠI SKLEPI SAMOUPRAVNIH ORGANOV

3. redna seja samoupravne delavske kontrole DO Kladivar Žiri z dne 11. 1. 1983

1. Proizvodno-planski sektor se zadolži, da izdela normative, ki se bodo uporabljali pri določevanju cen storitev kooperantov.

Okrepiti sodelovanje med planerji v proizvodno-planskem sektorju in tehnologi. Proizvodno-planski sektor mora o planu dela v kooperaciji, zlasti kadar gre za večji obseg dela, obvestiti tehnološki oddelek. Rasti dohodka napram izplačanim sredstvom za OD 2. Glede na poročilo o primerjanju in doseganju je ugotovljeno, da je zadeva urejena s koncem leta in da se moramo držati okvirov resolucije.

6. redna seja za delovna razmerja DO Kladivar Žiri z dne 25. 1. 1983

1. V sredstvih javnega obveščanja se objavijo prosta dela oziroma naloge:

- strugarja I, II (3) in
- monterja HO II (1).

2. Beti Kopina se dodeli štipendijo za 2. letnik (II. polletje) ter 3. in 4. letnik izobraževanja na Upravo-administrativni šoli v Ljubljani.

Romani Jereb se dodeli štipendijo za 2. letnik srednjega usmerjenega izobraževanja, in sicer za čas od 1. 1. 1983 do začetka naslednjega šolskega leta – 1983/84.

3. Delovno razmerje se sporazumno preneha z Viljemom Frelihom (24. 12. 1982) in Mirkom Nagličem (31. 1. 1983).

4. Franca Rupnika se z dnem 10. 1. 1983 razporedi k opravljanju del oziroma nalog raziglanja in vrtanja. Razporeditev se izvede za določen čas za dobo 6 mesecev. Po preteku šestih mesecev se ga ponovno napoti na zdravstveni pregled, temu pa sledi sklepanje o začasnem oziroma stalni razporeditvi k opravljanju določenih del oziroma nalog.

5. redna seja komisije za delovna razmerja DO Kladivar Žiri z dne 12. 11. 1982

1. K opravljanju del oziroma nalog vodje skladišča gotovih izdelkov se razporedi Venceslava Cankarja, ki popolnoma ustreza zahtevanim pogojem in ki trenutno opravlja dela oziroma naloge skladiščnika materiala. Razporeditev se izvede s 1. 12. 1982, in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za opravljanje del oziroma nalog skladiščnika materiala se sklene delovno razmerje z Evgenom Oblakom, ki popolnoma ustreza zahtevanim pogojem. Delovno razmerje se sklene takoj, in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

K opravljanju del oziroma nalog skladiščnika orodja se razporedi Janeza Oblaka, ki popolnoma ustreza zahtevanim pogojem in ki trenutno opravlja dela oziroma naloge skladiščnika materiala. Razporeditev se izvede s 1. 12. 1982, in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom ter 3-mesečnim poskusnim delom.

Za opravljanje del oziroma nalog raziglanja se sklene delovno razmerje z Mihom Baničem, ki popolnoma ustreza zahtevanim pogojem. Delovno razmerje se sklene takoj, in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom ter 3-mesečnim poskusnim delom. 2. Delovno razmerje se sporazumno preneha z Bojanom Šubicem (6. 11. 1982) in Simonom Kopačem (22. 10. 1982).

3. Na predlog Andreja Starmana, vodje VIV, kadrovske službe ter na podlagi potreb po delavcu, ki bi opravljal dela oziroma naloge električarja HO I v oddelku montaže hidravlične opreme, se Andreja Nagliča, ki trenutno opravlja dela oziroma naloge električarja I v oddelku VIV, razporedi k opravljanju del oziroma nalog električarja HO I v oddelku montaže hidravlične opreme. Razporeditev se izvede 19. 10. 1982 in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Branko Šubic, ki trenutno opravlja dela oziroma naloge konstrukterja II, ne izpolnjuje pogojev (stopnja strokovne izobrazbe), ki se zahtevajo po Pravilniku o razvidu del oziroma nalog DO Kladivar Žiri za razporeditev k opravljanju del oziroma nalog konstrukterja I, zato je potrebno izvesti postopek za ugotavljanje z delom pridobljene zmožnosti. Delavskemu svetu se predlaga, da v komisijo za ugotavljanje z delom pridobljene zmožnosti pri Branku Šubicu, imenuje:

- Janeza Kosmača, dipl. ing.
- Andrejo Luznar, dipl. oec.
- Janeza Pirnata, ing.

K opravljanju del oziroma nalog v skladišču materiala – razrez materiala se razporedi Edvarda Potočnika, ki popolnoma ustreza zahtevanim pogojem in ki trenutno opravlja dela oziroma naloge pomožnega vrtalca. Razporeditev se izvede s 1. 9. 1982, in sicer za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Na podlagi obvestila Skupnosti pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SRS, Območna delovna enota Kranj – odsek za invalidsko zavarovanje, da Jože Šubic ni več sposoben opravljati del oziroma nalog ličarja niti s skrajšanim delovnim časom, se Jožeta Šubica razporedi k opravljanju del oziroma nalog vrtalca. Razporeditev se izvede s 1. 11. 1982, in sicer za nedoločen čas s polnim delov. časom.

3. redna seja komisije za družbeni standard DO Kladivar Žiri z dne 21. 12. 1982

1. Sklene se novo pogodbo o vezavi sredstev organizacije za stanovanjsko posojilo z mesečnimi plogi. Nakazovali bomo enake mesečne pologe v višini 180.000,– din, začeni z mesecem decembrom 1982.

4. izredna seja delavskega sveta DO Kladivar Žiri z dne 8. 1. 1983

Obravnavani predlog cen novih proizvodov, ki so nižje od obstoječih domačih in inozemskih cen, se posreduje Zveznemu zavodu za cene.

6. redna seja delavskega sveta DO Kladivar Žiri z dne 27. 12. 1982

1. Samoupravni sporazum o ustanovitvi občinske skupnosti za ceste Škofja Loka se sprejme in podpiše.

2. Samoupravni sporazum o medsebojnem poslovnem sodelovanju med SGP Tehnik, TOZD Projektivni biro Škofja Loka in Kladivarjem v obdobju od leta 1980 do 1985, se sprejme in podpiše.

3. Imenuje se inventurne komisije za izvedbo inventure posameznih vrst sredstev in njihovih virov ter določi rok za izvedbo popisov.

4. V komisijo za ugotavljanje z delom pridobljenih zmožnosti pri Branku Šubicu, delavski svet imenuje:

- Andro Luznar, dipl. oec. - predsednik
 - Janeza Pirnata, ing. - član
 - Janeza Kosmača, dipl. ing. - član
5. Nabavi se predlagana merilna oprema in sicer:
- digitalni merilni inštrument NP-350/5 mm
 - merilna letev ML-10/5 mm - 370 mm
 - merilna letev ML-10/5 mm - 620 mm
 - vrtljivo stojalo MP
 - vezni kabel 3 m
 - elektronska štoparica NE 099

Sprejme se prvi predlog delovnega koledarja za leto 1983.

6. redna seja disciplinske komisije DO Kladivar Žiri z dne 8. 12. 1982

1. Albinu Kopaču se izreče ukrep **Prenehanje delovnega razmerja**. Ukrep se izreče pogojno, tako da se odloži njegova izvršitev za dobo enega leta oziroma od dokončnosti izrečenega ukrepa s pogojem, da se ukrep ne bo izvršil, če delavec v tem času znova ne bo kršil delovne obveznosti.

2. Borisu Herovcu se izreče ukrep **Prenehanje delovnega razmerja**. Ukrep se izreče pogojno, tako da se odloži njegova izvršitev za dobo 3 mesecev oziroma od dokončnosti izrečenega ukrepa s pogojem, da se ukrep ne bo izvršil, če delavec v tem času znova ne bo kršil delovne obveznosti.

3. Matjažu Buhu se izreče ukrep **Prenehanje delovnega razmerja**. Ukrep se izreče pogojno, tako da se odloži njegova izvršitev za dobo 6 mesecev oziroma od dokončnosti izrečenega ukrepa s pogojem, da se ukrep ne bo izvršil, če delavec v tem času znova ne bo kršil delovne obveznosti.

4. Jožetu Kogovšku se izreče ukrep **Javni opomin**.

5. Miranu Kuncu se izreče ukrep **Javni opomin**.

6. Alfredu Prosenu se izreče ukrep **Prenehanje delovnega razmerja**. Ukrep se izreče pogojno, tako da se odloži njegova izvršitev za dobo 6 mesecev oziroma od dokončnosti izrečenega ukrepa s pogojem, da se ukrep ne bo izvršil, če delavec v tem času znova ne bo kršil delovne obveznosti.

NOVO PRI NAS IN NA TUJEM

... V Parizu se je končala 4 izredna generalna konferenca UNESCO, s katere povzemamo:

- Na svetu je bilo leta 1980 814 milijonov nepismenih, v Afriki je nepismenih 60%, v Aziji 37%, v Latinski Ameriki 20%. Nepismenost narašča tudi v razvitih državah. Ocenjuje se, da bo leta 2000 na svetu 1 milijarda nepismenih.

- Na svetu 1 milijardo ljudi mučijo razne tropske bolezni.

- 95% raziskovalcev sveta dela v vsega 20 najbolj razvitih državah - ostalim skoraj 140 preostaja skupaj 5% ustvarjalcev novega znanja.

(po Obv. 12/82)

... O energiji pa še to: 1 Amerikanec porabi toliko komercialne energije kot 2 Nemca ali Avstralca, 3 Švicarji ali Japonci, 6 Jugoslovanov, 9 Mehikancev ali Kubancev, 16 Kitajcev, 19 Malezijcev, 53 Indijcev ali Indonezijcev, 109 Šrilančanov, 438 Malijcev ali 1072 Nepalcev.

(po Obv. 12/82)

... V prvem polletju 1982 smo industrijske kapacitete izkoriščali 67%, istočasno pa so bile izkoriščene v Franciji 78%, ZRN 78%, Italija 72%, ZDA 71%, Japonski 75%, Španiji 80%, Belgiji 76% itd. (po Informator 30, št. 3003)

... Še en podatek iz Japonske. Trenutno je 99% prebivalstva pismenih, 80% prebivalstva ima srednjo šolo, 25% prebivalstva ima dokončano fakultetno izobrazbo.

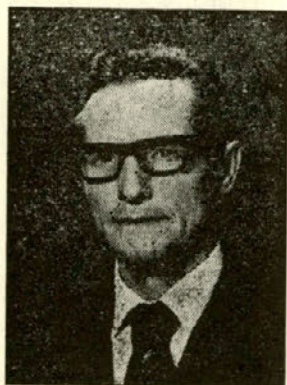
... Pa še to:

Iz razgovora tov. A. JENKO o planih Loka 2000

Vprašanje: Torej bo treba bistveno več doslej vlagati v znanstveno raziskovalno delo.

Odgovor: Nujno. Kladivar iz Žirov, ki izloča v ta namen kar 10% dohodka, ima jasno načrtano prihodnost. Industrija bo morala akumulacijo vlagati v nove programe in ne v vzdrževanje sedanjih.

V POKOJ JE ODŠEL FRANC ŠTREMFLJ



Ko sva z Vinkom gazila proti njegovemu domu v Žirovskem vrhu, sem šele videl, kako mu je bila letošnja zima naklonjena. Francu Štremflju namreč,

ki je po 22. letih dela v naši DO odšel v pokoj še prej, preden nas je zima obdarila s snegom. Pravi, da se je za upokojitev psihično že dalj časa pripravljal, in da se mu sedaj zdi povsem umevno, da je tako. Ko mi je pripovedoval o svoji delovni dobi, ki je vso preživel v Kladivarju, mi je povedal tudi marsikatero zanimivost iz zgodovine podjetja.

Leta 1960, ko se je odkup semen, ki jih je prideloval pri kmetijski zadrugi končal, je ostal brez stalnega dohodka. Zaradi štirih majhnih otrok in preborne kmetije je bilo treba misliti na službo. Ker je bil alergičen na čevljarsko lepilo, se ni kot večina takratnih zaslužka željnih ljudi odločilo za Alpino, ampak za Kladivar. Začel je v montaži šestil pri Gantarju v Novi vasi. Nato je delal na stroju za brizganje plastike, dokler se ni zgodila nesreča, v kateri je bil ob prst, roke pa je imel celo leto ne-

sposobne za delo. Toda zaradi tega ni obupal in stvar se je počasi izboljšala. Stvarem, ki jih je prej opravljal, ni bil več kos in je odšel za skladiščnika, kar je bil vse do upokojitve.

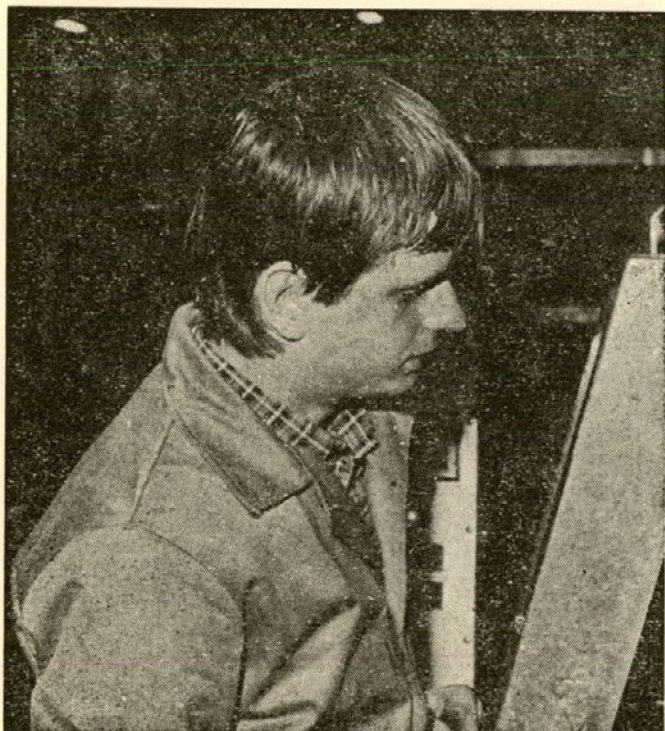
Na vprašanje, če bi se danes znašel v enaki situaciji kot leta 1960, kako bi storil, je odgovoril: „Ravno tako bi se zaposlil v Kladivarju“. Mislim, da je s tem o počutju v podjetju dovolj povedal, čeprav vse tudi ni bilo rožnato. Včasih ga je motilo predvsem to, da je bilo podjetje razdeljeno krajevno, s tem pa so se tudi delavci delili na skupine. Najbolj je bil zadovoljen takrat, če je delo v redu opravil. Spomni se, da je nekoč bil v podjetju 32 ur, ne da bi šel domov, samo da je do časa odposlal izdelke. Hudo bi mu bilo, če so ostali opravili svoje delo in bi potem zaradi njega plača mudila. Seveda je za to dobil tudi primerno plačilo. Tudi skregal se je včasih, da je potešil trenutno jezo, sovražil pa ni nikogar.

Sedaj, ko je v pokoju, pravi, da bo še delal, saj po njegovem mnenju delo ne škoduje. V hiši misli do-delati še to in ono stvar, saj pri gradnji ni izdelal vseh malenkosti, ker se je prej lotil hleva. Z veseljem pripoveduje, kakšna je bila včasih domačija, ko je imel par repov v hlevu, sedaj pa jih bo imel od osem do deset, vso zemljo pa obdela strojno. Zmeraj je bil vesel, če je kaj izboljšal in ustvarjalne žilice mu še ni zmanjkalo. Na koncu pa je še dodal, da bo pogrešal stike z ljudmi, saj mu je včasih kar odleglo, ko je v službi s kom kaj spregovoril in je pozabil na domače probleme. Zato se bo bolj vključeval v izlete, ki jih prirejajo društva, katerih član je. Kajti samo garati, da potem nimaš nič od tega, tudi ni dobro. Šele, ko užiješ sadove dela, vidiš lepoto v delu.

Da bi se mu te želje tudi izpolnile, mu tudi mi iskreno želimo.

Franc Temelj

ALI SE POZNAMO?



Predstavljamo vam mladega delavca – strugarja **TONETA UŠENIČNIKA**

Tone je miren fant, ki ne govori veliko, zato pa toliko raje dela in le malokdaj zapusti svoje delovno mesto. To je eden tistih delavcev, ki so svojo delovno kariero šele začeli in od njega lahko še mnogo pričakujemo. V delovno razmerje je vstopil 31. 1. 1983 in dela na strožnem avtomatu kot KV strugar. Prej je obiskoval poklicno kovinarsko šolo v Škofji Loki, ki jo je zaključil z odličnim uspehom. Tudi med prakso, ki jo je opravljal v Kladivarju, se je izkazal kot vesten delavec ter pokazal veliko zanimanje za

delo. V času prakse je preizkusil veliko strojev v strojnem oddelku, zato mu tudi sedaj ni težko poprijeti na kateremkoli delovnem mestu. Pravi seveda, da pri vsakem delu nastopijo razne težave, ki jih je treba prebroditi. Vedno je zelo pomembna nastavitve na strožnih avtomatih, za kar je potrebno tudi nekaj prakse. Glede šole misli, da ne da tistega, kar bi človek zares potreboval v praksi. Še vedno ni urejena praksa v šolskih delavnicah, čeprav se o tem že dolgo pogovarjajo. Problem se pojavlja tudi, ker je med učenci veliko takih, ki se za šolo ne zanimajo dovolj, temveč gledajo le na to, da bodo nekako izdelali.

Tone živi skupaj z materjo v Žireh pri Lipetu. Osnovno šolo je končal v Žireh. Najprej je hotel obiskovati tehnično šolo v Škofji Loki, toda potem se je prijavil na razpis za štipendijo za strugarja v Kladivarju in tako postal naš štipendist. Takrat se je za ta poklic odločil bolj po naključju in ni najbolje poznal dela, ki naj bi ga nekoč opravljal. Čeprav je bil dober učenec, šole zaenkrat ne misli nadaljevati. V prostem času se ukvarja s strelstvom. Veliko hodi tudi v Kladje, kjer pomaga stricu na kletiji. Rad prebira tudi dobre knjige, ki si jih izposoja v žirovski knjižnici. Posebno ga zanima vojna literatura, naročeno pa ima revijo Mladina.

Ko bo zaslužil denar, bo kupil orodje, da bo lahko izdelal kaj tudi doma. Vendar sedaj nima primerne prostora, kjer bi lahko delal. Čimprej bi rad naredil tudi vojniški izpit. Glede denarja je dejal, da bi bilo bolje, če bi ga prej, ko je bil še učenec in je hodil v šolo, dobil več, ker ga je mnogo več potreboval, kot pa sedaj, ko je doma.

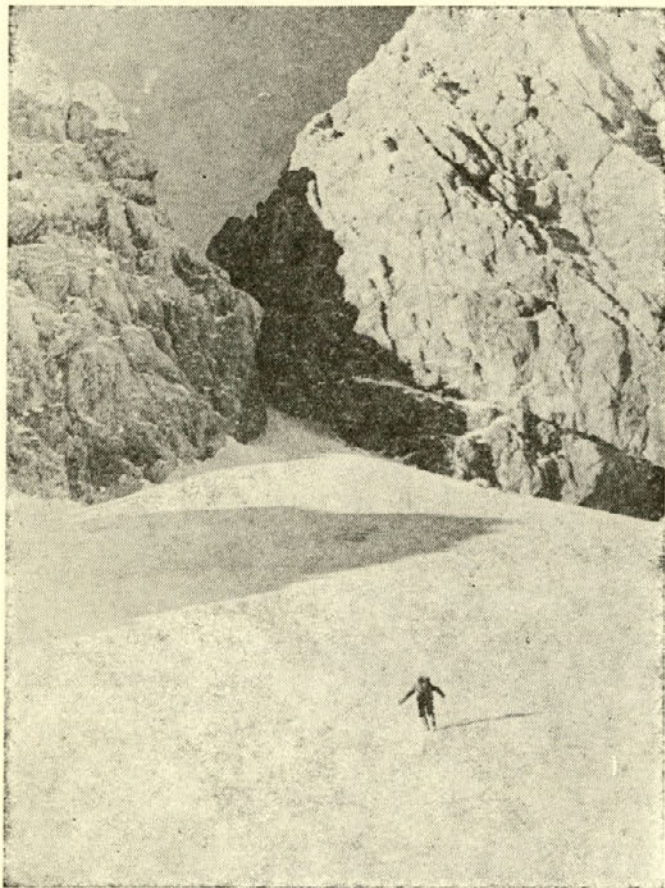
Tako je Tone povedal nekaj o sebi. Upamo, da bo ostal tako prizadeven ter vesten delavec tudi v bodoče in da se bo dobro vživel v naš kolektiv.

C. K.

MOJ HOBI — FOTOGRAFIJA

Za fotografijo sem se pričel zanimati že v mladih letih. Prvi fotoaparati sem dobil, ko mi je bilo kakih

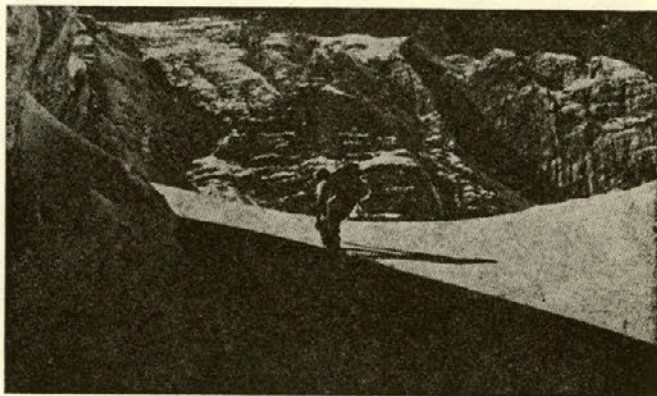
deset let. To je bil star ruski aparat znamke „Ljubitelj“. Pritegnilo me je v čarobni svet fotografije,



velik kraj, po njihovem mnenju za tovrstno dejavnost kateremu sem zvest še danes.

Ko sem se šolal v Ljubljani, sem se tam včlanil v fotoklub P/S. Tu sem obiskoval tudi foto tečaj. Prišel sem sam razvijati filme in izdelovati povečave. Precej sem slikal tudi barvnih diapozitivov in jih pošiljal na razstave. Član fotokluba PZS sem bil do konca študentskih let.

Po vrnitvi v domači kraj sem se najprej samostojno ukvarjal s fotografijo, leta 1979 pa smo se zbrali ljubitelji fotografije v Žireh in ustanovili smo fotosekcijo. Le-ta deluje v okviru PD Žiri. Naš mentor je priznani mednarodni mojster fotografije Vlastja Simončič. Doslej smo imeli že tri samostojne razstave in eno razstavo v sklopu štirih fotoklubov škofjeloške občine. Pravkar pripravljamo četrto samostojno razstavo, ki bo v Radovljici.



Zanimive motive najdem vsepovsod, saj imam fotoaparata skoraj vedno pri sebi. Fotografiram od družinskih dogodkov, ljudi pri vsakdanjih opravilih, naravnih lepot, športnih dogodkov do eksperimentalne fotografije. Posebej se ukvarjam s planinsko fotografijo, ker sem navdušen planinec in alpinist. Skoraj vse svoje planinske ture in seveda vsa svoja potovanja pri nas in na tujem imam ohranjena na diapozitivih oziroma črno-belih fotografijah. Posnetega fotografskega materiala imam doma že cel kup – kakih dva tisoč diapozitivov, črno-belih filmov pa še dosti več.

Nanizal sem vam le par stvari o svojem hobiju, vsakogar, ki ga ta stvar zanima, pa vabim, da se nam pridruži pri fotosekciji.

Marjan Poljanšek

MLADINA SE VKLJUČUJE V KULTURNO ŽIVLJENJE

OO ZSMS Vrh nad Rovtami

Za nami je kulturni praznik, ki je bil prepleten z mnogimi prireditvami, zato smo se tudi mi odločili, da v tem sklopu spregovorimo nekaj o delovanju te. Za kulturno življenje se po vaseh najbolj trudijo mladinske organizacije in ena izmed njih je tudi OO ZSMS Vrh nad Rovtami, ki že nekaj let uspešno deluje na raznih področjih. Ker imamo tudi v naši DO nekaj mladincev, ki aktivno delujejo v mladinski organizaciji, smo jih povprašali o njihovem delu, poudarek pa je bil na igri Brezjansko polje, ki jo igrajo prav v teh dneh. Premiero so imeli na domačem odru na Vrhu, nato pa so gostovali tudi v Žireh in v okoliških krajih. Obisk njihovih predstav je kar zadovoljiv. Čeprav se prav v Žireh, ki je dokaj



zanima premalo ljudi. Mogoče je majhnemu obisku v Žireh botrovalo slabo vreme in dejstvo, da so načrtovali gostovanje tudi v okolici. Drama Brezjansko polje se odvija v dveh dejanjih in obravnava sodobno problematiko. V igri se prepleta boj med zavednimi kmeti, ki delajo v potu znoja in se trudijo, da preživijo sebe, s tem pa tudi druge, saj pridobi-



vajo hrano ter na drugi strani med delavci v tovarni oz. vodilnimi člani tovarne, skupaj z občino, ki jim hoče zemljo vzeti in na njej postaviti stanovanjske hiše. Nastaneta dva tabora in nihče noče popustiti. Kmetje poiščejo pomoč tudi pri profesorju, ki se zavzema za varstvo okolja. Tudi delavci v tovarni, ki stanovanja nujno potrebujejo, spoznajo, da kmetom zemlje ne smejo vzeti, pač pa zahtevajo drugačno rešitev. Toda na koncu zmaga oblast, kmetje ostanejo poraženi in Brezjansko polje pade.

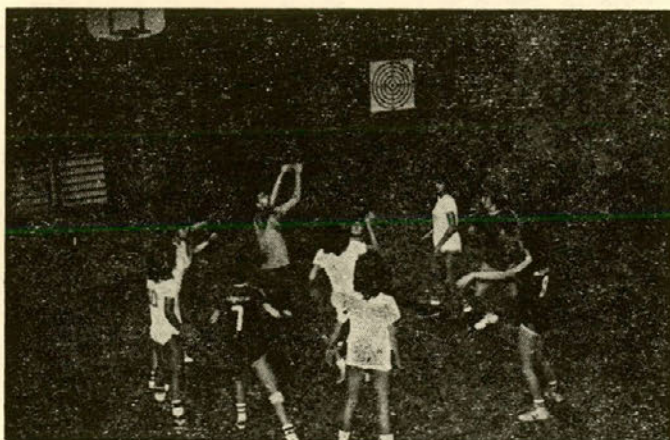
V igri sodelujejo tudi štirje naši delavci, in sicer: Marjan Treven, Marko Gantar, Matevž Treven in Tinca Žust. Povedali so, da so igro pripravljali v zelo težkih pogojih. Režiral jo je mladinec Franc Jereb. Ker so vsi amaterji, z več ali manj izkušnjami, so imeli razne težave, toda vsak je poskušal ustvariti kar najboljši lik, ki ga je predstavljal. Pripravljali so se tri mesece, in sicer ob sobotah, včasih pa tudi v nedeljo. Igralci so doma na širokem območju, zato je bil večkrat problem tudi prihod na vaje, ki so jih imeli v osnovni šoli. Toda mladi iz Vrha in okolice so navajeni dela in znajo prebroditi marsikatero težavo. Igranje je tu že tradicija, saj so se s tem ukvarjali že njihovi starši. Prav zato je pred domačim občinstvom, ki ve, kako se je potrebno obnašati na odru, igranje bolj naporno. Denar, ki ga zaslužijo, koristno porabijo za nabavo raznih rekvizitov za šport, igre ipd., da lahko tako privabijo še več mladih. Nekaj jih stane tudi prevoz kulis in plačilo dvorane za gostovanja, tako da jim včasih od igre ne ostane veliko.

Toda mladim iz Vrha ne gre za denar. Sestajajo se zaradi družbe in to je tudi njihov končni cilj, saj so veseli in družabni ljudje.

Glede dela v mladinski organizaciji v Kladirvarju menijo, da so mladi premalo aktivni, čeprav imajo boljše pogoje za delo. Ker je veliko mladih iz doline in so bolj strnjeni med seboj, bi se mnogo lažje sestajali. Toda izgleda, da nimajo interesa do dela, kar pa gotovo ni prav, saj bi se dalo storiti marsikaj. To so nam povedali naši delavci, aktivni člani OOSMS Vrh nad Rovtami. Še bi se lahko pogovarjali, kajti z njimi je prijetno kramljati. Zaželimo jim, da bi se tudi v bodoče s takim zagonom in veseljem vključevali v delo na raznih področjih delovanja, še posebno pa, da ne bi pozabili, da so člani našega kolektiva, ki s svojimi izkušnjami, znanjem in dobro voljo, lahko marsikaj pripomorejo k boljšemu delu v naši mladinski organizaciji, pa tudi drugod.

Ciril Kacin

NOVOSTI IZ KOŠARKARSKEGA KLUBA KLADIVAR



Minilo je okroglo leto od zadnjih košarkarskih novic v našem glasilu. Krivec je predvsem radio, ki sproti spremlja vsa dogajanja in rezultate, zato je glasilo primernejše za pregled dela v daljšem časovnem obdobju. Kaj je torej bilo pomembnejšega v preteklem letu?

Pomladjena ekipa članic ni uspela obdržati mesta v II. zvezni ligi. Pomladitev ekipe je prišla sama od

sebe in ne kot rezultat načrtovanega dela. Ostale ekipe v II. ZKL so bile na tem letos, zato bi bile možnosti v letošnjem tekmovanju bistveno večje. Za nastop v slovenski ligi so jeseni ostale tri članice, ostalo so bile v glavnem kadetinje, ki so naenkrat morale prevzeti vlogo starejših kolegic. Spremeniti je bilo potrebno način igre, saj mlade igralko igrajo drugače kot starejše, ki so si v zveznem tekmovanju nabrale kopicu izkušenj. S tako kombinirano ekipo smo brez posebnih visokih načrtov začeli z jesenskim tekmovanjem. Pokazalo se je, da smo imeli prav. V slovenski ligi niti Pomurje niti mi nismo uspeli zaustaviti mlade in izenačene ekipe Rogoške, ki je na najboljši poti, da poizkusi srečo in znanje v II. zvezni ligi. Ekipa ima tudi veliko podporo pokrovitelja, zato izpolnjuje vse pogoje za napredovanje. Kljub temu pa jim bistvenih možnosti v zveznem tekmovanju ne kaže obetati.

Zdi se, da je od ekip, ki se borijo za naslov, gledano za naprej, največ pridobil le naš klub. Kadetinje so odlično izkoristile svojo igro v članski konkurenci in so bile na republiškem prvenstvu v kategoriji kadetinj občutno boljše od konkurentk. Tako

so prvič v zgodovini kluba (mladinke so naslov osvojile trikrat) tudi one segle po naslovu prvakinj, kar jih obenem vodi kot predstavnika Slovenije na državno prvenstvo. Preostali čas (prvenstvo bo med prvomajskimi prazniki) bodo v ekipi članic odigrale še preostalih 10 tekem v republiški ligi. V klubu smo se dogovorili, da bodo odigrale večino tekem, ne glede na končni rezultat, saj je to edini način, da z znanjem in izkušnjami nadomestijo pomanjkljivo višino. Kaj posebnega od državnega prvenstva sicer ne pričakujemo, želeli pa bi dostojno zastopati Slovensko košarko, predvsem pa ekipo pripraviti za tekmovalje v naslednjem letu. V republiško ligo se vračata Sava in Mengeš in konkurenca bo v prihodnjem tekmovalju še močnejša. Ne kaže prezreti tudi ostalih ekip, ki so ogromno napredovale, kot Slovenska ženska košarka nasploh. Razlike med 10 eki-

pami so manjše kot kadarkoli doslej in to je garancija za nadaljni razvoj kvalitete in izenačenja z Jugoslovansko košarko, ki sodi v evropski vrh.

Še ena pomembna novost je v klubu. Po več letih bodo v Gorenjski ligi zaigrali kadeti. V začetku sicer ne pričakujemo posebnega, saj v drugih krajih resno delajo, začetek pa bo. Z leti računamo, da se bo tudi moška košarka vrnila na Žirovska igrišča. Zdi se, da bodo tudi časi, ki so tu in prihajajo, ponovno primernejši za aktivno udejstvovanje v športu. Ne zaradi tega, ker bo sredstev dovolj – ravno obratno, sredstev za dražje in raznovrstne aktivnosti mladih bo manj in šport bo, kot vedno doslej, mogoče ponovno zapolnil določeno praznino, ki se bo zelo verjetno pojavila. To pa je tudi njegov osnovni namen in poslanstvo.

Miha Bogataj

SESTANKI

V podjetju „Rjava pločevina“ je bilo burno. Zasedal je delavski svet. Najvažnejša točka dnevnega reda je bila sprejemanje samoupravnega sporazuma o sovlaganju v livarno podjetja „Počena litina“, ki jim je dobavljalo material. Sestankovali so že tri ure, sporazum pa še zmeraj ni bil sprejet. Vsi so bili že rahlo naveličani. Predsednik sveta Miha Stolček si je čistil nohte, vodja obdelovalnice Jaka Povrtalo je zehal v kotu, kovač Feliks Nakovalno je premišljal, kaj bo delal popoldne doma, kontrolor Nace Merilo pa je pomežikaval Mici Tipkalo.

Ko je že izgledalo, da sestanka ne bo konec – še sreča, da se je pričel že ob osmih zjutraj – se je dvignil sekretar Janez Pisač: „Tovariši, tako ne pridemo nikamor. Obnašajo se stabilizacijsko. Dokazano je, da pri nas presedimo na sestankih polovico več časa, kot drugod po svetu. Zato v duhu stabilizacijskih ukrepov predlagam, da sestanke skrčimo na minimum. Na sestanku naj se govori kratko in jedrnato, pove naj se bistveno, proč z drobnjarkarstvom. Sestanki naj se vršijo izven delovnega časa, gradivo zanje naj se skrči najmanj za polovico. Porabimo že toliko papirja, kot da bi bili papirnica in ne kovinarji. Razpravljamo o stvareh, ki so pomembna za našo prihodnost. Skratka, sestanki naj se skrajšajo, bodo naj kratki in jedernati. S tem bomo mnogo prispevali k stabilizaciji“.

Ta nagovor je takoj prebudil zanimanje članov sveta. Dvignil se je nabavni referent Polde Mešetar: „Tako je tovariši, strinjam se s sekretarjem, da na sestanku razpravljamo o stvareh, ki so važne za nas. Zato predlagam, da podpis sporazuma sovlaganja v „Počeno litino“ enoglasno odklonimo. Kaj se nas tiče njihova zastarela livarna? Imamo doma dovolj važnejših stvari, o katerih bi bilo potrebno razpravljati.“

Na primer tole: Prejšnji teden sem bil na službenem potovanju pet dni, tovariš računovodja Gašper Številka pa mi je kljub reklamaciji izplačal samo štiri dnevnic. Ni čudno, če nam pri tako malomarnem računovodstvu knjige kažejo izgubo“!

Pokonci je planil računovodja Gašper Številka: „Res sem izplačal nabavnemu samo štiri dnevnic, ker sem prejel nalog za štiri. Če pa si je nabavni podaljšal službeno potovanje na svojo roko, me pa nič ne briga. Kam pa pridemo, če bomo plačevali dnevnic za privatne zadeve.“

Takoj je bil ogenj v strehi. Nabavni je dokazoval, da je službeno potovanje podaljšal zato, ker je moral čakati na nabavljeni material, računovodja pa je trdil, da je potovanje podaljšal zato, ker je s seboj vzel – brez vednosti žene seveda – knjigovodkinjo Ano Peresnik. Skočila bi si v lase, da ni prosil za besedo predsednik sveta Miha Stolček:

„Tovariši, v smislu stabilizacije prekinimo to debato. Predlagam, da stvar prepustimo v obravnavo strokovnemu kolegiju. On naj razišče, ali je nabavni upravičen do petih dnevnic ali ni.“ Predlog je šel na zapisnik, Miha Stolček pa je nadaljeval: „Sedaj pa razčistimo še eno zelo važno stvar, ki meče slabo luč na naše samoupravljanje. Sekretar Janez Pisač je sprejel v službo čistilko Ančko Omelo, ki nima osemletke, čeprav je v razpisnih pogojih jasno pisalo, da se za to mesto zahteva končana osemletka. S tem je zavestno kršil pravilnik o delovnih razmerjih, ki je bil samoupravno sprejet na zboru delovnih ljudi. Zato predlagam, da se z Ančko Omelo prekine nezakonito sklenjeno delovno razmerje, za delovno mesto čistilke naj se napravi nov razpis, sekretarju pa dajmo javni opomin. Sicer pa vsi vemo, da je Ančko vzel v službo samo zato, ker se mu dopade njena zadnjica“.

Sekretar se je branil z vsemi štirimi, da ni kriv, da Ančke ni vzel v službo zaradi njene zadnjice, ampak zato, ker se dobra čistilka težko dobi in da za metlo ne potrebuje osemletke. Nič mu ni pomagalo. Sklenili so, naj zadeva čimprej rezišče in razreši komisija za medsebojna delovna razmerja.

K besedi se je priglasil strugar Blaž Ostružek: „Tovariši, bom kratek! Želim, da tukaj na delavskem svetu razčistimo zelo važno stvar. Vodja obdelovalnice Jaka Povrtalo mi je v obraz zabrusil, da sem osel. In to meni, ki sem stružil že takrat, ko on še sploh ni vedel, da na svetu obstajajo poleg dude tudi stružnice. Morda sem res osel, ker ga nisem dal na čevelj, ampak zmerjati se ne pustim. Zahtevam, naj se mi Jaka pred vsemi javno opraviči!“

Razvila se je burna debata. Ker je Jaka Povrtalo trdil, da Blaž Ostružek nima priči, vztrajal pa je tudi pri tem, da se oslu ne bo opravičeval, so naposled sklenili, naj zadevo obravnava disciplinska komisija. Sedaj se je šele sestanek prav razživel. Prav gotovo bi sklenili še marsikakšno velevažno stvar, če se ne bi na žalost oglasil zvonec, ki je oznanil, da je ura

dve. Vsi so pospravili svoje papirje in odhiteli domov tako urno, da je predsednik Miha Stolček komaj še imel čas zaključiti sejo.

V naslednjih dneh je bilo zelo živahno. Najprej se je sestal strokovni kolegij. Sestanek je trajal dve uri, zadeve z dnevnicami nabavnega referenta pa seveda niso rešili. Nazadnje so stvar vrnili nazaj na delavski svet, ki naj bi jo ponovno obravnaval na naslednji seji.

Sestala se je tudi komisija za medsebojna delovna razmerja. Ugotovila je, da je sekretar s sprejetjem čistilke v službo ravnal sicer v skladu s koristmi podjetja, da pa preko samoupravnih aktov ne more iti. Zato so nemudoma prekinili delovno razmerje z Ančko Omelo, za delovno mesto čistilke pa napravili ponoven razpis.

Zaostajala ni niti disciplinska komisija. Na svojem dve uri uri trajajočem sestanku so ugotovili, da strugar Blaž Ostružek nima priča, da bi mu Jaka Povrtalo rekel osel. Jaka je bil oproščen vsake krivde, Blaž

pa je dobil javni opomin zaradi obrekanja svojega predpostavljenege.

Čez mesec dni je bila zopet seja delavskega sveta. Glavna točka je bila, kaj storiti v novonastalem položaju. Podjetje „Počena litina“ jim je namreč zaradi nepodpisanega sporazuma o vlaganju v njihovo livarno prenehalo dobavljati material. Zato je del proizvodnje v „Rjavi pločevini“ obstal. Po burni razpravi se je dvignil sekretar Janez Pisač: „Nehajmo se že prerekat o tej nesrečni livarni. Če nam noče pošiljati litine, je to njihova stvar. Jo bomo pač kupili drugje. Mi pa se pogovorimo o važejši stvari. Ugotovil sem, da se je število sestankov kljub stabilizacijskim prizadevanjem v zadnjem mesecu povečalo, število ur, prebitih na sestankih podvojilo . . . Toyariši, to je za naše podjet. . . ra-ta-ta-tam-ra-ta-ta-tam. . .“

Da, tako so reševali stabilizacijske probleme v podjetju „Rjava pločevina.“

Matevž Pečelin

BOJIM SE SLOVESA

Bojim se slovesa,
bojim se dneva,
bojim se noči.
To bo slovo,
za vedno to bo slovo.
Morda najine oči
srečale se bodo zadnjič,
morda takrat zadnjič
videl bom solze v tvojih očeh.
Globoko v srcu še upam,
da to ni slovo,
globoko v srcu še tli,
da ostala boš samo moja ti.

Ne, to bo slovo
ob žalostni pesmi
lepih, prelepih
a težkih spominih.
Bojim se slovesa,
bočim se tvojih oči,
bojim se zadnjega pogleda.
Da, to bo slovo!

Srečo

KADROVSKE NOVICE

V času od 2. 12. 1982 do 15. 2. 1983 je delovno razmerje z delavci naše DO sklenilo naslednje število delavcev, in sicer:

Evgen Oblak, KV mizar – skladiščnik gotovih izdel.
Marjeta Kumer, NK delavka – čistilka
Milan Šubic, KV stroj. ključavničar – monter HO II
Jure Bogataj, KV strugar – strugar I, II
Simon Hribernik, KV strugar – strugar I, II
Anton Ušeničnik, KV strugar – strugar I, II
Miroslav Bogataj, dipl.ing.elek. – pripravnik

Delovno razmerje so prenehali:

Viljem Frelj, NK delavec – monter OP

Edvard Albreht, KV vodoinštalater – monter HO I
Mirko Naglič, elektrotehnik – konstrukter II

Iz JLA so je vrnil:

Cveto Poljanšek, KV avtoklepar – monter HK I

V JLA so odšli:

Janez Bogataj, NK delavec – strugar II
Janez Ušeničnik, KV strugar – strugar I, II
Simon Hribernik, KV strugar – strugar I, II
Milan Strel, KV strugar – strugar I, II
Trenutno je v DO Kladivar zaposlenih 248 delavcev.

Janez Vidmar

ZANIMIVOSTI IZ DO

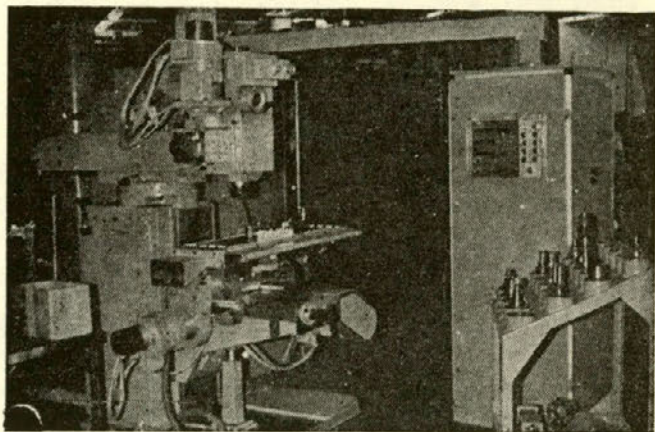
FREZALNI STROJ Z NUMERIČNIM KRMILJENJEM – KORAK K VEČJI PRODUKTIVNOSTI

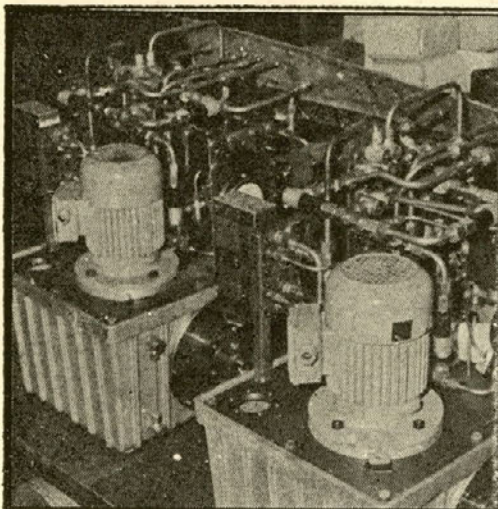


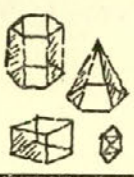





Nova pridobitev za naš kolektiv je prišla pred kratkim, ko smo dobili nov krmilni stroj z numeričnim krmiljenjem. Potreba po tovrstnem stroju se je v strojnem oddelku kazala že dalj časa, predvsem zaradi majhnih serij.

Konzolni frezalni stroj B-01 NC je nova izvedba Prvomajske iz Zagreba. Ima numerično upravljanje v vseh treh oseh, ki se lahko vrši ročno ali preko luknjane traku. Še posebno je primeren za obdelavo

zahtevnejših izdelkov, na katerih je potrebno izvesti večje število operacij. Numerično upravljanje zagotavlja visoko kvaliteto izdelave, tako v posamični kot tudi v serijski proizvodnji. Zaradi manjših serij bodo odpadle razne vrtalne šablone, ker bo koordinatno vrtenje oz. freziranje opravil stroj preko komandne omare. V naši DO imamo sedaj že četrti stroj te vrste. Paziti bo seveda treba predvsem na dobro izkoriščenost, to pa bomo dosegli le z dobro organizacijo in pravočasnim planiranjem ustreznega dela. Stroj zahteva tudi kvalitetno nabrušeno in predhodno nastavljeno orodje, kar bo pripomoglo k bolj-

šemu izkoristku in manjši izgubi časa. Cena stroja je približno 457 starih milijonov, kar nam dokazuje tudi njegovo kakovost. Prav zato se bo potrebno še bolj potruditi, da ga bomo pravilno uporabljali ter skrbeli za njegovo redno vzdrževanje in čiščenje. V kratkem pričakujemo še en nov frezalni stroj, katerega dobavitelj je Prvomajska – Itas Ivanec in je uvožen iz Vzhodne Nemčije. Frezalni stroj GHB – 400 P je namenjen predvsem za težja frezalna dela. Ima daljšo mizo, ki omogoča freziranje gredic. Uporabljali ga bomo za freziranje modulov, večjih odlitkov, primeren pa bo tudi za obdelavo zgornjega dela stiskalnic. Stroj ima moč 15 KW, kar zahteva tudi ustrezno orodje.



		Sestavil in risal C.K.	Hiter tek	Odrigni-na	Litij	Srež, slana	Ekipa sodelav- cev		
		Dalmatin- sko mesto						Alpinski čevlji	
		Privesek							
		Radij			Južnobarab. republika				
		Skandin- avski druž.			Muzej umet- nosti ko medije				
								Sveta knjiga islama	
									Šabac
	Kranj	Češki slavist Rus. vlad. redovinci					Pleten- nahrbtnik Zlato jabalko		
						Planin- postojanka King Cole			
Velika družina				Finsko jezero					
	Mitja Ribičič			Štaufeger Vladarjev sedez					
	Anton Aškerc		Mesto v Baški (Vojvod.)						
	Naredni vestnik Razširjen plin		Maurice Ravel Kisik		Janez Mencart				
Novoze- landski ptič			Tovarna sanit. ma- teriala Podkož- je ime						
Središče vrtenja		Spodnji prostor						Žensko ime	
Silicij		Tovarna v Delju Kersnik Janez			Sportni časopis Mednarod. jezik			Največji morski sesalec	
Košarkar- ski klub		Ulitek Arabski žrebec							Osobni zaimek
	Sloven- družin. revija				Družab- na igra				
		Tovarna v Mari- boru			Kazen kršitve v določnem razmerju				

**„Kladivar“ je glasilo KLADIVARJA,
tovarne elementov za avtomatizacijo Žiri, Dobračeva-s p.o.**

Ureja ga odbor za obveščanje:

člani: Marija Žakelj, Matevž Pečelin, Marko Pagon
Ciril Kacin — glavni urednik
Franc Temelj — odgovorni urednik
Marjan Poljanšek — predsednik

Izhaja dvomesečno, naklada 300 izvodov

Tisk: Embalažno grafično podjetje Škofja Loka
